

فِقْهُ الْمُتَّقِينَ

ترجمہ

زَوْنَاکِ رَبُّ الْعَالَمِينَ

در شرح

منہاج الطالبین امام نووی

(جلد اول)

تالیف:

ماموستا عبداللہ عبدالعزیز ہرتلی

ترجمہ:

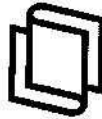
ملا سید محمد مہدی چوری

انتشارت کردستان

سنندج

سرشناسه	:	هرتلی، عبدالله العزیز
عنوان قراردادی	:	منهاج الطالبین، فارسی، شرح
عنوان و نام پدیدآور	:	فقه المقتیین ترجمه‌ی منهاج الطالبین در مذهب امام شافعی رحمه‌الله / با شرحی از عبدالعزیز هرتلی؛ مترجم ملامهدی چوری.
مشخصات نشر	:	سنندج: کردستان، ۱۳۸۸.
مشخصات ظاهری	:	ج. ۵
شابک	:	دوره: ۷-۶۷-۰۰۰۹۸-۹۶۴-۹۷۸؛ ج. ۱: ۴-۶۸-۰۰۰۹۸-۹۶۴-۹۷۸؛ ج. ۲: ۱-۶۹-۰۰۰۹۸-۹۶۴-۹۷۸؛ ج. ۳: ۷-۷۰-۰۰۰۹۸-۹۶۴-۹۷۸؛ ج. ۴: ۴-۷۱-۰۰۰۹۸-۹۶۴-۹۷۸؛ فیبا
وضعیت فهرست‌نویسی	:	نوی، یحیی‌بن شرف، ۶۳۱ - ۶۷۶ ق. منهاج الطالبین -- نقد و تفسیر
موضوع	:	فقه شافعی -- قرن ۷ق.
موضوع	:	چوری، محمد مهدی، ۱۳۵۶ -
شناسه افزوده	:	نوی، یحیی‌بن شرف، ۶۳۱ - ۶۷۶ ق. منهاج الطالبین، شرح
شناسه افزوده	:	۱۳۸۸ ۸۰۴۲۲۸م۹ن/۲/۱۷۶BP
رده بندی کنگره	:	۳۳۳/۲۹۷
رده بندی دیویی	:	۳۸۰۶۶۷۱
شماره کتابشناسی ملی	:	

انتشارات کردستان

Kurdistan Publication

سندج - پاساژ عزتی - تلفن: ۲۲۶۵۳۸۲

فقه المتقین ترجمه‌ی رووناکی رب العالمین

✓ نام کتاب:	فقه المتقین ترجمه‌ی رووناکی رب العالمین (جلد اول)
✓ مؤلف:	مأموستا عبدالله عبدالعزیز هرتلی
✓ مترجم:	ملاسید محمد مهدی چوری
✓ نوبت چاپ:	اول؛ ۱۳۹۳
✓ تیراژ:	۱۰۰۰ جلد
✓ تعداد صفحه و قطع:	۷۲۰ صفحه‌ی وزیری
✓ ناشر:	انتشارات کردستان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۸۰-۰۶۸-۴

ISBN: 978 - 964 - 980 - 068 - 4

قیمت دوره:

۱۱۰.۰۰۰ تومان

پیشگفتار

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ، نَسْتَغْفِرُهُ وَنَسْتَغْفِرُكَ، وَتَعُوذُ بِهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا، مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ، وَ مَنْ يَضِلَّ فَلَا هَادِيَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ. اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ، وَعَلَى آلِهِ وَ أَصْحَابِهِ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ فِي الْعَالَمِينَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ.

ای مسلمان عزیز! خداوند متعال در قرآن مجید می فرماید:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾ (ذاریات/۵۶):

«من جن و آدمی را تنها برای پرستش خود آفریده‌ام»؛

یعنی تنها مرا به عنوان قاضی و پروردگار خود بشناسند.

در این جا منظور این است که باید تمام امور عبادی، سیاسی و ... بر طبق آن قانون مقدسی باشد که از طرف خداوند جلیل و حکیم بر پیغمبر محترم ما ﷺ فرود آمده که او هم به فرمان خداوند بزرگ آن را به ما ابلاغ فرموده است، همچنان که پروردگار می فرماید:

﴿يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ﴾ (مائده/۶۷):

«ای پیامبر! قرآنی را که از طرف پروردگارت بر تو نازل شده است به مردم برسان».

و همان طوری که دستور ابلاغ به پیغمبر ﷺ شده به ما هم امت این پیامبر ﷺ فرمان

پذیرش شده است، همان گونه که خداوند می فرماید:

﴿وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا﴾. (حشر / ۷):

«هر چیزی را که پیامبر ﷺ به شما دستور داد، بپذیرید و هر چیزی را از شما منع کرد، انجام ندهید».

فرقی نیست این امر و نهی، معنی و کلمه‌اش از جانب خداوند باشد، مانند قرآن مجید؛ و یا معنی‌اش از طرف خداوند و لفظش از سوی پیغمبر ﷺ، مانند حدیث، همچنانکه خداوند متعال می‌فرماید:

﴿وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ﴾. (نجم / ۳-۴):

«پیامبر ﷺ در امور دینی از هوا و هوس چیزی نخواهد گفت؛ بلکه تمام فرموده‌هایش وحی و از جانب خداوند است».

پس وقتی که سرچشمه‌ی دین اسلام قرآن و حدیث است، باید بدانیم باارزش‌ترین بهره‌ی آن دو، بعد از توحید فهم شریعت اسلام؛ یعنی «فقه» است، همان‌گونه که پیغمبر ﷺ می‌فرماید:

«مَنْ يُرِدِ اللَّهُ بِهِ خَيْرًا يُقَيِّمَهُ فِي الدِّينِ». رواه البخاري و مسلم:

«کسی که خداوند اراده‌ی نیکویی به او داشته باشد، وی را از شریعت اسلام آگاه می‌کند». آری تنها با فهم «شریعت اسلام» انسان می‌داند، خداوند و پیغمبر ﷺ کدام قانون را برای خدا پرستی، معامله کردن، ارث گرفتن، ازدواج، طلاق، عیال‌داری، مجازات گناهان، ستیز و عدالت وضع کرده‌اند و چه کسی لایق خلافت پیامبر ﷺ برای اجرای این قانون است؛ زیرا اگر تمام این امور بر طبق شریعت اسلام نباشد، خداوند متعال از آن‌ها رضایت نخواهد داشت، همان‌طوری که با عزت خود می‌فرماید:

﴿وَمَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾. (آل

عمران / ۸۵):

«کسی که به جز اسلام، قانون دیگری را بخواهد، به تأکید از او پذیرفته نمی‌شود و در روز قیامت از زیانکاران خواهد بود».

و تنها برای رضایت خداوند متعال، علمای اسلام - از چهار مذهب - کتاب‌های متفاوت و ارزشمند را برای هدایت مسلمانان در شریعت اسلام تألیف کرده‌اند. - خداوند پاداش خیر به ایشان بدهد، آمین! - و یکی از بهترین و باارزش‌ترین آن‌ها کتاب «منهاج الطالبین» در مذهب امام شافعی تألیف زاهد مشهور امام «نواوی» است. - خداوند پاداش خیرش بدهد و او را به بهشت شاد فرماید، آمین! -

ارزش «منهاج الطالبین» در آن است که امام نواوی آن را از کتاب «المُحرَّر» امام «رافعی» اختصار کرده و او هم «المحرر» را از کتاب «الوجیز» مختصر نموده است. «الوجیز» هم از کتاب «الوسیط» و این هم از کتاب «البسیط» کوتاه شده است و هر سه‌ی آن‌ها تألیف «امام غزالی» می‌باشند. «البسیط» هم کوتاه‌شده‌ی «النهایه» ی «امام الحرمین» است که آن هم شرح «مختصر المُرْنِی» می‌باشد و این کتاب هم از کتاب «الْأَم» امام شافعی اختصار گردیده است، همچنان‌که در «بُخیرِمی» آمده است.

سلسله‌ی دانش امام شافعی هم از طریق «ابن عباس» - رَضِيَ اللهُ عَنْهُما - به پیغمبر ﷺ وصل می‌شود، همان‌گونه که در زندگینامه‌اش توضیح خواهیم داد. إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى.

و من هم بنده‌ی نیازمند به لطف خداوند، «عبدالله عبدالعزیز هَوْتَلِی» - غَفَرَ اللَّهُ لِي وَ لَوَالِدِي - برای رضایت خداوند و به امید آگاهی کم از شریعت اسلام و خدمت به قوم «کُرد» مسلمان، اسم پروردگار آورده و شروع به شرح «کردی» این «منهاج الطالبین» نواوی کردم و آن را تحت عنوان «رووناکی رب العالمین شرح منهاج الطالبین» (= روشنایی رب العالمین شرح منهاج الطالبین) نام نهادم.

از خداوند بزرگ مسألت نموده و می‌گویم: خداوند! مرا در اتمام آن موفق کن و آن را تألیفی نافع و بیان‌کننده قرار بده، آمین!.

و إِنْ شَاءَ اللَّهُ، در تألیف این شرح، از این سرچشمه‌ها و منابع، سود خواهم برد:

۱. «المجموع، شرح المُهَدَّب» تألیف امام نواوی، چاپخانه‌ی «التضامن الأخوي» تا ابتدای «ربا» و از آن‌جا به بعد، تنها «المهذب» منبع خواهد بود؛

۲. «تحفة المحتاج»، شرح «منهاج» تألیف امام «ابن حجر هیتمی»، همچنین دو حاشیه‌ی «ابن قاسم» و «شروانی» که همراه با آن چاپ شده‌اند؛

۳. «مغنی المحتاج»، شرح «منهاج» اثر امام «محمد خطیب شربینی»؛

۴. «نهایة محتاج»، شرح «منهاج» اثر امام «محمد رملی»، همچنین دو حاشیه‌ی «علی شبراملسی» و «رشیدی» که همراه با آن چاپ شده‌اند.

و هرگاه مسأله‌ای را از هر چهار منبع نقل کنم، می‌گویم: «همان‌گونه که در منابع آمده است»؛ ولی اگر از هر چهارشان نقل نکنم، بلکه از بیشتر آن‌ها بیاورم، می‌گویم: «همچنانکه در بیشتر منابع بیان شده است»؛ و در غیر این دو صورت، اسم منبع را خواهم آورد. و نیز به غیر از منابع مذکور منبع‌های دیگری موجود است که در جای خود، نام آن‌ها را بیان می‌کنم؛ إن شاء الله تعالی. همچنین هرگاه بعد از حدیثی بگویم: «رواه الشيخان» منظورم امام «بخاری» و امام «مسلم» است؛ و اگر بگویم «رواه أصحاب السنن» مقصودم امام «أبوداود» و امام «نسائی» و امام «ترمذی» می‌باشد.

و ای مسلمان عزیز! هر وقتی در این شرح وهم و گمانی برایت حاصل شد، برای اطمینان به منابع مذکور مراجعه کن و اشتباهاتم را اصلاح بفرما و از تقصیراتم بگذر! خداوند متعال، من و شما و والدین و دوستانمان را بیامرزد و همه‌ی ما را به بهشت شاد گرداند، آمین! و حسبنا الله و نعم الوکیل، نعم المولی و نعم النصیر.